

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Ndc/63/2023
Identifikačné číslo spisu: 6021200401
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6021200401.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EuroSpotrebiteľ, občianske združenie, Kysucké Nové Mesto, Sládkovičova 1222/73, IČO: 51 428 148, proti žalovanému V. Y. - Globnet, Banská Bystrica, Sládkovičova 50, IČO: 40 091 830, o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 18Csp/27/2023, o nesúhlase Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením vecí, takto

rozhodol:

Nesúhlas Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením sporu j e d ô v o d n ý .

Na prejednanie sporu je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „Krajský súd“) podaním z 30. augusta 2023 označeným ako postúpenie vecí preniesol kauzálnu príslušnosť vo veci vedenej pod sp. zn. 17C/1/2021 o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (§ 301 a nasl. CSP) na Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „Okresný súd“). V podstatnom uviedol, že v zmysle § 9 zákona č. 261/2023 Z. z. o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom od 25. júla 2023 (ďalej aj „zákon č. 261/2023 Z. z.“) je od 25. júla 2023 na konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach kauzálna príslušnosť Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „Okresný súd“). Za nosný - pre zmenu kauzálnej príslušnosti v danej veci - považoval princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy, a to bez ohľadu na ustanovenie (i) § 471e CSP (toto ustanovenie „sa dotýka len vecnej a miestnej príslušnosti súdov ... neupravuje dokončenie konaní začatých a právoplatne neskončených do 24. júla 2023 na súdoch kauzálna a funkčne príslušných podľa predpisov účinných do 24. júla 2023“) a (ii) § 28 zákona č. 261/2023 Z.z. („toto prechodné ustanovenie upravuje, podľa ktorého zákona má súd spor rozhodnúť, nie ktorý súd má vo veci konať a spor rozhodnúť“). Krajský súd uzavrel, že „so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy ...s účinnosťou od 25. júla 2023 je na konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach kauzálna príslušnosť Okresný súd Banská Bystrica (§ 9 písm. b/ zákona č. 261/2023 Z. z.)“.

2. Okresný súd v danej veci vedenej pod sp. zn. 18Csp/27/2023 nesúhlasil s postúpením mu veci Krajským súdom a predložil ju Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) s poukazom na ustanovenie § 43 ods. 2 CSP. V podstatnom uviedol, že „zmena kauzálnej príslušnosti sa týka iba sporov začatých po účinnosti zákona č. 261/2023 Z. z. V opačnom prípade by prechodné ustanovenie § 471e CSP bolo neaplikovateľné a bezúčelné, keď všetky konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 prejednávali a rozhodovali ako kauzálne príslušné výlučne krajské sudy“. Podľa Okresného súdu by sa priečilo účelu zákona č. 261/2023 Z. z. ako aj ústavnému princípu zákonného sudcu, ak by došlo k zmene zákonného sudcu a súdu v už začatom konaní, ak pôvodne príslušný súd nezaniká, a rovnako by nebol naplnený ani účel tzv. súdnej mapy, ktorým bolo zefektívnenie justície a zrýchlenie konaní. Okresný súd uzavrel, že postúpená vec napadla na Krajský súd v čase, keď bol kauzálne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci a nič na tom nemení ani nový zákon č. 261/2023 Z. z., čím nebol daný dôvod na postúpenie neskončenej veci napadnutej na Krajský súd pred 25. júlom 2023.

3. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

4. Podľa § 43 ods. 1 a 2 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

5. Najvyšší súd, ktorý ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu a Okresnému súdu podľa § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti prejednal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu s postúpením sporu je dôvodný.

6. Podľa § 31 písm. b) CSP (v znení účinnom do 24. júla 2023) na konanie v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne, Krajského súdu v Žiline.

7. Podľa § 9 písm. b) zákona č. 261/2023 Z.z. na konanie v sporoch v spotrebiteľských veciach podľa tohto zákona je príslušný Okresný súd Banská Bystrica pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trenčíne.

7.1. Podľa § 28 ods. 1 citovaného zákona ustanovenia tohto zákona sa použijú na konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov začaté po 25. júli 2023.

8. Podľa § 471e CSP (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 25. júla 2023) konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 24. júla 2023 na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 24. júla 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

9. Najvyšší súd predovšetkým predostiera, že napriek nie celkom čistému legislatívnemu jazyku aplikovaných prechodných ustanovení (čo argumentačne využil Krajský súd, pozn.) zároveň platí, že (i) ustanovenie § 471e, za bodkočiarkou CSP nie je v okolnostiach posudzovanej veci nijako významné už len z toho dôvodu, že zákon č. 261/2023 Z.z. nebol súčasťou zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapu zavedenou zákonom č. 150/2022 Z.z., práve ktorým zmenám (prechod výkonu súdnictva z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd) zodpovedá obsah ustanovenia § 471e, za bodkočiarkou CSP. Uvedené nakoniec vyplýva aj z dôvodovej správy zákona č. 261/2023 Z.z. („V súvislosti s novo zavedenou tzv. súdnou mapou toto nebude platiť, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd“). Žiada sa dodať, že v zákone č. 150/2022 Z.z. „o novej súdnej mape“ bol Krajský súd explicitne označený ako kauzálny súd v sporoch z

abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach (Čl. II, bod 3. - § 31 písm. b) zákona č. 150/2022 Z.z.) a teda sa neho nemohli vzťahovať účinky prechodu výkonu súdnictva na iný súd. Správne preto uvádzajú žalobca i Okresný súd, že toto ustanovenie sa na danú vec nemôže vzťahovať (aj) z dôvodu, že Krajský súd ani Okresný súd v dôsledku zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapu nezanikli.

(ii) ustanovenie § 471e, pred bodkočiarkou CSP obsahovo (materiálne) v podstate v zhode s ustanovením § 28 ods. 1 zákona č. 261/2023 Z.z. (bod 7.1.) potvrdzuje, že konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do účinnosti zákona č. 261/2023 Z.z. sa dokončia podľa doterajšieho/predchádzajúceho predpisu, t.j. tiež v otázke, ktorý súd má vo veci konať a spor rozhodnúť (§ 31 písm. b) CSP v znení účinnom do 24. júla 2023). Na uvedenom nič nemení ani explicitne nevymedzený odkaz na súd kauzálny príslušný, pretože pokiaľ citované zákonné ustanovenie hovorí o súdoch vecne príslušných podľa stavu do 24. júla 2023 tak označenú vecnú príslušnosť je potrebné chápať ako vymedzenie pôsobnosti na riešenie vecí v prvej inštancii medzi súdmi rôzneho druhu. Ide teda o určenie, či v danej veci majú/mali rozhodovať ako súdy prvého stupňa okresné súdy alebo súdy krajské. Je zrejmé, že v okolnostiach posudzovanej veci bol súdom vecne príslušným do 24. júla 2023 Krajský súd a nie Okresný súd.

(iii) správnosť vyššie uvedeného potvrdzuje tiež obsah prechodného ustanovenia § 28 ods. 1 zákona č. 261/2023 Z.z. (ktorý bol prijatý nie v dôsledku novej súdnej mapy, ale na základe transpozície záväzných aktov EÚ), keďže konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (pôvodne podľa CSP) je podmnožinou konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov (podľa zákona č. 261/2023 Z.z.). Pokiaľ toto prechodné ustanovenie viaže použitie ustanovení (celého) zákona na konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov začaté po 25. júli 2023, potom sa to nepochybne týka aj ustanovenia § 9 zákona č. 261/2023 (bod 7).

10. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Okresného súdu s postúpením mu veci Krajským súdom v Banskej Bystrici je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.